

กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงพลังงาน กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงแรงงาน กระทรวงยุติธรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงการคลัง กระทรวงการต่างประเทศ

สภาผู้แทนราษฎร

๒๙ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง การเสนอกลุ่มป่าแก่งกระจานเป็นมรดกโลก

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ดังต่อไปนี้

ตามที่ประเทศไทยได้เสนอกลุ่มป่าแก่งกระจาน ประกอบด้วย อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน
อุทยานแห่งชาติกุยบุรี อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าผา
เงี้ยวที่รวมทั้งสิ้นประมาณ ๒๙๐,๐๐๐ ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ ๓ จังหวัด คือ ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี
และราชบุรี เป็นมรดกโลกทางธรรมชาติต่อศูนย์มรดกโลก โดยในการประชุมสมัยสามัญ ครั้งที่ ๓๙
และ ๔๐ (ปี ๒๕๕๘ และ ๒๕๕๙) ได้เคยลงมติไม่รับรองการขึ้นทะเบียนมาแล้ว

ต่อมาในการประชุมมรดกโลกสมัยสามัญ ครั้งที่ ๔๓ ณ กรุงบากู สาธารณรัฐอาเซอร์ไบจาน
ระหว่างวันที่ ๓๐ มิถุนายน ถึง ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้บรรจุวาระการพิจารณากลุ่ม
ป่าแก่งกระจาน เข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกอีกครั้ง ที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกของ
ยูเนสโก มีมติยังไม่รับรองขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก และให้สถานะรีเฟอร์ล (Referral) โดยให้ส่ง
เอกสารการนำเสนอกลุ่มป่าแก่งกระจานกลับไปยังประเทศไทยเพื่อให้ดำเนินการภายในระยะเวลา ๓ ปี
ดังนี้ (๑) แก้ไขเขตแดนของพื้นที่มรดกโลกตามข้อตกลงระหว่างรัฐไทยและเมียนมาร์ (๒) จัดเตรียม
และส่งข้อมูลการวิเคราะห์เปรียบเทียบที่ปรับปรุงใหม่ ที่แสดงถึงพื้นที่ที่ลดลงของมรดกโลกที่เสนอนั้น
เพียงพอสำหรับหลักเกณฑ์ ตามระเบียบข้อที่ ๑๐ หรือไม่ รวมทั้งเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับความสมบูรณ์
การคุ้มครองและการจัดการ และ (๓) แสดงให้เห็นว่าข้อกังวลต่าง ๆ ได้รับการแก้ไข โดยการ
ปรึกษาหารืออย่างเต็มที่กับชุมชนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับย่อหน้าที่ ๑๒๓ ของแนวทางการดำเนินงาน

เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓ คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก
ซึ่งมีพลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานการประชุมคณะกรรมการ
แห่งชาติ ว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก นายวราวุธ ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมได้มีมติเห็นชอบ (ร่าง)
เอกสารเพิ่มเติมการนำเสนอพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจานเป็นมรดกโลก และมอบหมายให้หน่วยงานต่าง ๆ
ดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนจัดส่งเอกสารดังกล่าว
ต่อศูนย์มรดกโลก ภายในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๓ เพื่อให้คณะกรรมการมรดกโลกพิจารณา

ในการประชุมครั้งที่ ๔๔ ในช่วงเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม ๒๕๖๓ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๓ คณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดส่งเอกสารเพิ่มเติมให้กับ คณะกรรมการมรดกโลกเพื่อเสนอให้ขึ้นทะเบียนพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจานเป็นมรดกโลก ภายในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๓ นี้

อย่างไรก็ตามพบว่า เครือข่ายกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในพื้นที่ยังคงแสดงการคัดค้าน มติคณะรัฐมนตรีในการผลักดันการขึ้นทะเบียนมรดกโลกแก่งกระจานดังกล่าวเนื่องจากเห็นว่า ประเทศไทยยังไม่ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาละเมิดสิทธิมนุษยชนตามข้อ ๓ ซึ่งให้ประเทศไทย ปรึกษาหารืออย่างเต็มที่กับชุมชนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับย่อหน้าที่ ๑๒๓ ของแนวทางการดำเนินงาน

กระบวนการเสนอเอกสารเพิ่มเติมตามมติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกของยูเนสโก ครั้งที่ ๔๓ วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ให้เสร็จสิ้นภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เพื่อให้ที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกพิจารณารับรองกลุ่มป่าแก่งกระจานให้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ มีความสำคัญต่อประเทศไทยอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตาม การตัดสินใจ เสนอเอกสารเพิ่มเติมดังกล่าวของประเทศไทยควรอยู่ในช่วงเวลาที่เหมาะสมและดำเนินการด้วยความรอบคอบเพื่อให้มั่นใจได้ว่าคณะกรรมการมรดกโลกจะมีแนวโน้มลงมติรับรองให้กลุ่มป่าแก่งกระจาน ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกอย่างชัดเจน เพราะหากคณะกรรมการมรดกโลกพิจารณาแล้วว่า ความพยายามในการแก้ไขข้อห่วงกังวลยังไม่เห็นผลสัมฤทธิ์ที่เด่นชัดหรือข้อมูลไม่เพียงพอ เพื่อประกอบการตัดสินใจ มีความเป็นไปได้ว่า กลุ่มป่าแก่งกระจานอาจจะได้รับสถานะ “เลื่อนการพิจารณา (Deferral)” โดยที่ประเทศไทยจะต้องจัดทำเอกสารการเสนอชื่อใหม่ทั้งหมดและเข้าสู่กระบวนการ พิจารณาตั้งแต่ต้นอีกครั้งหนึ่งหรืออาจจะได้รับสถานะ “ไม่เห็นชอบให้ขึ้นทะเบียน (Decides not to Inscribe)” ซึ่งจะส่งผลให้กลุ่มป่าแก่งกระจานจะไม่สามารถยื่นข้อเสนอเพื่อพิจารณาขอรับ การขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกได้อีก ยกเว้นว่าแหล่งดังกล่าวได้มีการศึกษาใหม่และการค้นพบหลักฐานใหม่ หรือการใช้หลักเกณฑ์ใหม่ที่ไม่ปรากฏอยู่ในข้อเสนอเดิม ซึ่งจะสร้างความเสียหายให้กับประเทศไทย จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินการตามมติที่ประชุมคณะกรรมการ มรดกโลก ครั้งที่ ๔๓ ณ กรุงบากู สาธารณรัฐอาเซอร์ไบจาน โดยเฉพาะความคืบหน้าของการแก้ไข ข้อกังวลของชุมชนท้องถิ่น การปรึกษาหารืออย่างเต็มที่กับชุมชนท้องถิ่น ที่สอดคล้องกับย่อหน้าที่ ๑๒๓ ของแนวทางการดำเนินงานว่าได้ดำเนินการไปอย่างไร ครบถ้วนตามข้อเสนอของ คณะกรรมการมรดกโลกหรือไม่ ขอทราบรายละเอียด

๒. เหตุใดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะต้องเร่งรีบในการนำเสนอเอกสาร เพิ่มเติมก่อนวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๓ ทั้งที่คณะกรรมการมรดกโลกให้เวลากลับมาดำเนินงาน ๓ ปี โดยพบว่าการดำเนินการของประเทศไทยยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ตามข้อเสนอของคณะกรรมการมรดกโลก เช่น การแก้ไขข้อกังวลของกลุ่มชาติพันธุ์ การปรึกษาหารืออย่างเต็มที่กับชุมชนท้องถิ่น

ที่สอดคล้องกับย่อหน้าที่ ๑๒๓ ของแนวทางการดำเนินงาน การให้ผู้เชี่ยวชาญเข้ามาให้คำปรึกษาและ
เสนอแนะ เป็นต้น ขอทราบรายละเอียด

๓. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีการประเมินผลที่อาจเกิดขึ้น ทั้งกรณี
“ไม่เห็นชอบให้ขึ้นทะเบียน (Decides not to Inscribe)” ส่งกลับคืน “Referral” และ “เลื่อน
การพิจารณา (Deferral)” ไว้อย่างไร และได้เตรียมแผนการรองรับอย่างไร ขอทราบรายละเอียด
ขอให้ตอบในที่ประชุมสภา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

มานพ ศิริภูวดล

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคอนาคตใหม่

คำตอบกระทู้ถามที่ ๑๔๑/ร.

ของ นายมานพ คีรีภูวดล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เรื่อง การเสนอกลุ่มป่าแก่งกระจานเป็นมรดกโลก

ข้าพเจ้า นายวราวุธ ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีความสนใจ ดังนี้

คำถามข้อที่ ๑

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินการตามมติที่ประชุมคณะกรรมการ
มรดกโลก ครั้งที่ ๔๓ ณ กรุงบากู สาธารณรัฐอาเซอร์ไบจาน โดยเฉพาะความคืบหน้าของการแก้ไข
ข้อกังวลของชุมชนท้องถิ่น การปรึกษาหารืออย่างเต็มที่กับชุมชนท้องถิ่น ที่สอดคล้องกับย่อหน้าที่
ที่ ๑๒๓ ของแนวทางการดำเนินงาน ว่าได้ดำเนินการไปอย่างไร ครบถ้วนตามข้อเสนอของ
คณะกรรมการมรดกโลกหรือไม่ ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๑

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเรียนว่า

๑.๑ เอกสารแนวทางการอนุรักษ์ตามอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและ
ทางธรรมชาติ ย่อหน้าที่ ๑๒๓ กล่าวถึง กระบวนการมีส่วนร่วมในการนำเสนอแหล่งมรดก
ทางวัฒนธรรมหรือแหล่งมรดกทางธรรมชาติ ไว้ว่า “กระบวนการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ และ
ครอบคลุมในการนำเสนอแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมหรือแหล่งมรดกทางธรรมชาติเป็นแหล่งมรดกโลก
ร่วมกับชุมชนท้องถิ่น กลุ่มชนเผ่าพื้นเมือง หน่วยงานภาครัฐ องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร องค์กรอิสระ
และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกันกับรัฐภาคีสมาชิกในการดูแล
รักษาแหล่ง โดยสนับสนุนให้รัฐภาคีสมาชิกดำเนินการจัดเตรียมเอกสารการนำเสนอโดยกระบวนการ
มีส่วนร่วมให้เป็นไปในวงกว้างในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และแสดงให้เห็นว่าได้บรรลุตามหลักการรับรู้
บอกแจ้งล่วงหน้าและเป็นอิสระ (free, prior and informed consent) ในกลุ่มชนพื้นเมือง
อนึ่งการดำเนินการจัดทำเอกสารการนำเสนอควรดำเนินการจัดทำในภาษาเหมาะสมและเปิดให้มีการ
หารือและรับฟังความคิดเห็นในวงกว้าง” ซึ่งกระบวนการดังกล่าวกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า
และพันธุ์พืช ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๓

๑.๒ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้รายงานผลการดำเนินการแก้ไข
ข้อห่วงกังวลของชุมชนกะเหรี่ยงในพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจานในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๑) การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของชุมชนในพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจาน
ประกอบด้วย อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน กุยบุรี และเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน และเขตรักษา
พันธุ์สัตว์ป่าแม่น้ำภาชี ทั้งในส่วนของชุมชนชาวไทย และกลุ่มชาติพันธุ์ โดยเป็นการขยายผล
การดำเนินการจากที่ได้ดำเนินการไว้เดิม เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ทั้งนี้ การประชุมรับฟังความคิดเห็น

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ดำเนินการในช่วงเดือนธันวาคม ๒๕๖๒ - มกราคม ๒๕๖๓ จำนวน ๕๕ หมู่บ้าน เพื่อให้ข้อมูลและสร้างความเข้าใจร่วมกับชุมชนต่าง ๆ เกี่ยวกับการนำเสนอพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจานเป็นมรดกโลก โดยมีผู้ให้การสนับสนุนการนำเสนอพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจานเป็นมรดกโลก จำนวน ๒,๐๗๘ ราย จาก ๔๒ หมู่บ้าน และได้มีการลงลายมือชื่อและจัดทำข้อตกลงร่วมกันในการสนับสนุนการนำเสนอพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจานเป็นมรดกโลก

๒) การจัดสรรที่ดินทำกินให้กับกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจาน กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ดำเนินการความพยายามในการแก้ไขปัญหาพื้นที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๘ การร่วมจัดทำแผนบริหารจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติ มาตรา ๖๔ การสำรวจการถือครองที่ดินของประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติ เพื่อช่วยเหลือบุคคลที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติ มาตรา ๖๕ การอนุรักษ์ พันธุ์ บำรุงรักษา และควบคุมการใช้ประโยชน์ ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอุทยานแห่งชาติ และยังได้จัดทำแนวทางการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหากรณีพระราชกฤษฎีกาที่ดินทำกิน โดยปัจจุบันได้รับคืนที่ดินจากราษฎรที่มีความประสงค์มอบพื้นที่ดินจำนวนประมาณ ๒๙ ไร่ บริเวณพื้นที่บ้านโป่งลึก เพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาให้กับราษฎรที่ไม่มีที่ดินทำกินและอยู่อาศัย ในส่วนแนวทางการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหากรณีราชกฤษฎีกาที่ดินทำกิน กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช อยู่ระหว่างดำเนินการพิสูจน์สิทธิในการถือครองที่ดิน เพื่อจัดสรรที่ดินเพิ่มเติมให้กับราษฎรผู้ยากไร้ที่ขาดแคลน

๓) การดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตร่วมกับโครงการปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ และส่วนราชการต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี เพื่อพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพ อาชีพ การเกษตร การศึกษา รวมถึงการพัฒนารายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยว ให้กับกลุ่มราษฎรที่ขาดที่ดินทำกินให้มีอาชีพ และมีรายได้จากการประกอบอาชีพโดยไม่ต้องใช้ที่ดิน

๑.๓ ในส่วนของข้อร้องเรียนที่มีต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ขอให้ตรวจสอบกรณีการกล่าวอ้างว่า คณะรัฐมนตรี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช นำเสนอพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจานเป็นมรดกโลกต่อคณะกรรมการมรดกโลก ในการประชุมสมัยสามัญ ครั้งที่ ๔๐ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยผู้ร้องเห็นว่า พื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจานมีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ มีความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นที่ตั้งถิ่นฐานและที่อยู่อาศัยของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมชนเผ่ากะเหรี่ยงมาเป็นระยะเวลาช้านาน นอกจากนี้ ยังส่งผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และยังไม่ได้รับฟังความคิดเห็น รวมทั้งจัดให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ อาจเป็นการละเมิดสิทธิชุมชน ในเรื่องนี้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาแล้ว เห็นว่า ก่อนที่รัฐบาลไทยจะเสนอกุ่มป่าแก่งกระจานเป็นมรดกโลก ได้ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูล และรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการขอขึ้นทะเบียนกลุ่มป่าแก่งกระจานเป็นมรดกโลกแก่ชุมชนในพื้นที่และประชาชนทั่วไป และ

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้สำรวจและจัดทำข้อมูล เพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้สอดคล้องกับมาตรการการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า มีการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนและอุทยานแห่งชาติในการอนุรักษ์ จัดการ และแบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกัน ตลอดจนยังได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ที่ตั้งถิ่นฐานอาศัยอยู่ในเขตกลุ่มป่าแก่งกระจานด้วย จึงเห็นว่าข้อร้องเรียนได้รับการแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสมแล้ว จึงมีมติให้ยุติเรื่อง

คำถามข้อที่ ๒

เหตุใดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะต้องเร่งรีบในการนำเสนอเอกสารเพิ่มเติม ก่อนวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๓ ทั้งที่คณะกรรมการมรดกโลกให้เวลากลับมาดำเนินงาน ๓ ปี โดยพบว่า การดำเนินการของประเทศไทยยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ตามข้อเสนอของคณะกรรมการมรดกโลก เช่น การแก้ไขปัญหาข้อกังวลของกลุ่มชาติพันธุ์ การรักษาหรืออย่างเต็มที่กับชุมชนท้องถิ่น ที่สอดคล้องกับย่อหน้าที่ ๑๒๓ ของแนวทางการดำเนินงาน การให้ผู้เชี่ยวชาญเข้ามาให้คำปรึกษาและเสนอแนะ เป็นต้น ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๒

เมื่อพิจารณาจากการดำเนินงานที่ผ่านมาในการขับเคลื่อนและผลักดันการนำเสนอพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจานเป็นมรดกโลก ราชอาณาจักรไทยได้ดำเนินการในประเด็นต่าง ๆ ตามข้อมติคณะกรรมการมรดกโลก ในการประชุมสมัยสามัญ ครั้งที่ ๔๓ รวมถึงการดำเนินการเพื่อแก้ไขข้อห่วงกังวลของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ได้มีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้ง เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานตามเอกสารแนวทางการอนุรักษ์ตามอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ย่อหน้าที่ ๑๒๓ และเพื่อเป็นการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพื้นที่ร่วมกัน จึงได้มีการแต่งตั้งผู้แทนกลุ่มชาติพันธุ์ในคณะกรรมการที่ปรึกษาพื้นที่ (PAC) ในพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจานด้วย และจัดให้มีการปรึกษาหารือร่วมกับชุมชนท้องถิ่นและกลุ่มชาติพันธุ์เกี่ยวกับการนำเสนอพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจานเป็นมรดกโลก แต่การที่จะให้ชุมชนและกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ทั้งหมดเกิดการยินยอมพร้อมใจต่อการนำเสนอพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจานเป็นมรดกโลกย่อมไม่อาจเกิดขึ้นได้เนื่องจากข้อเรียกร้องในประเด็นต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการจัดสรรที่ดินทำกินในพื้นที่อนุรักษ์ที่เป็นข้อเรียกร้องหนึ่งของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ยังไม่ร่วมลงชื่อให้ความยินยอมต่อการนำเสนอพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจานเป็นมรดกโลก เป็นเรื่องที่จะต้องดำเนินการบนพื้นฐานและขั้นตอนของกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลาในการดำเนินการ และจะต้องดำเนินการด้วยความเท่าเทียมกันในทุกพื้นที่ทั่วประเทศไม่ใช่เพียงพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเท่านั้น

ในส่วนของการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญนั้น ได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจากสหภาพสากลว่าด้วยการอนุรักษ์ (IUCN) ที่ได้มาตรวจสอบพื้นที่อย่างไม่เป็นทางการเมื่อเดือนกันยายน ๒๕๖๒ ในเรื่องต่าง ๆ แล้ว

ทั้งนี้ การผลักดันให้พื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจานได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลกเป็นการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามพันธกรณีอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ และตามประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑ : ทรัพยากรทางบก

ประเด็นย่อยที่ ๑ ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

๑.๕ ผลักดันพื้นที่ป่าไม้ให้เป็นมรดกโลก

๑.๕.๒ ผลักดันพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจานเป็นมรดกโลก

ที่กำหนดกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - พ.ศ. ๒๕๖๕) ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงความพร้อมของราชอาณาจักรไทยในการนำเสนอพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจานเป็นมรดกโลก พบว่า ได้ดำเนินการตามข้อมติคณะกรรมการมรดกโลกในการประชุมสมัยสามัญ ครั้งที่ ๔๓ แล้วเสร็จในทุกประเด็น จึงได้จัดส่งเอกสารเพิ่มเติมประกอบการนำเสนอพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจานเป็นมรดกโลกให้ศูนย์มรดกโลกเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๖๓

คำถามข้อที่ ๓

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีการประเมินผลที่อาจเกิดขึ้น ทั้งกรณี “ไม่เห็นชอบให้ขึ้นทะเบียน (Decides not to Inscribe)” ส่งกลับคืน “Referral” และ “เลื่อนการพิจารณา (Deferral)” ไว้อย่างไร และได้เตรียมแผนการรองรับอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๓

การพิจารณาขึ้นทะเบียนแหล่งมรดกทางธรรมชาติเป็นแหล่งมรดกโลกนั้น คุณค่าความโดดเด่นอันเป็นสากล (Outstanding Universal Value, OUV) ของแหล่งที่จะนำเสนอจะต้องประกอบไปด้วย ๑) คุณค่าความโดดเด่นตามเกณฑ์การขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก (Criteria) ๒) ความครบถ้วนสมบูรณ์ (Integrity) และ ๓) แผนการบริหารจัดการและปกป้องพื้นที่ (Protection and Management) และเมื่อพิจารณาข้อมติของคณะกรรมการมรดกโลกที่ผ่านมายังสนับสนุนให้ราชอาณาจักรไทยนำเสนอพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจานเป็นมรดกโลกด้วยหลักเกณฑ์ข้อที่ ๙ เรื่อง ความโดดเด่นของสังคมพืชหรือสังคมสัตว์ อีกหลักเกณฑ์หนึ่งจากหลักเกณฑ์ที่ได้นำเสนอไว้เดิมในข้อที่ ๑๐ เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพย่อมเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจานมีคุณสมบัติเพียงพอที่จะได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลก หากแต่มีเรื่องที่ต้องดำเนินการเพิ่มเติมคือการดำเนินการกระบวนการมีส่วนร่วมในพื้นที่ซึ่งได้ดำเนินการแล้วเสร็จแล้ว และที่ผ่านมาประเด็นที่คณะกรรมการมรดกโลกมีมติให้ส่งกลับเอกสาร การนำเสนอพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจานเป็นมรดกโลกไม่ใช่เรื่องขององค์ประกอบ

ใน ๓ เรื่องดังกล่าว แต่เป็นเรื่องของการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมและการแก้ไขปัญหาตามข้อเรียกร้องของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ซึ่งข้อเรียกร้องดังกล่าวไม่ใช่เรื่องที่อยู่ในอณัติการดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานของอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ แต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาตามข้อเรียกร้องดังกล่าวภายใต้กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องแล้ว

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากการดำเนินงานที่ได้กล่าวมา การพิจารณา “ไม่ขึ้นทะเบียน (Not to inscribes)” และ “เลื่อนการพิจารณา (Deferral)” เพื่อให้กลับมาดำเนินการศึกษาข้อมูลในเชิงลึกเพิ่มเติม จึงไม่น่าเป็นเรื่องที่จะเกิดขึ้นได้ และหากพิจารณาให้ “ส่งกลับเอกสาร (Referral)” ซึ่งคณะผู้แทนไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมที่จะชี้แจงและสร้างความเข้าใจต่อคณะกรรมการมรดกโลกต่อไป โดยชี้ให้เห็นว่า การขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกนั้น จะเป็นประโยชน์ในการร่วมกันอนุรักษ์ผืนป่ากลุ่มป่าแก่งกระจานให้คงความอุดมสมบูรณ์ ภายใต้การดูแลรักษา และบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมตามมาตรฐานสากล